

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyně JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **J. Š.**, bytem, zastoupeného Mgr. Janem Škampou, advokátem se sídlem advokátní kanceláře Pellicova 29/8a, Brno, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2015, č. j. MPSV-UM/20986/15/9S-JMK, sp. zn. SZ/2156/2015/9S-JMK,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 3. 12. 2015, č. j. MPSV-UM/20986/15/9S-JMK, sp. zn. SZ/2156/2015/9S-JMK, **se z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.
- III. Odměna právního zástupce žalobce Mgr. Jana Škampy, advokáta se sídlem AK Pellicova 29/8a, 602 00 Brno, ve výši 6.000 Kč, bude vyplacena do 30 dnů od právní moci rozsudku z účtu Krajského soudu v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě se žalobce domáhal zrušení v záhlaví citovaného rozhodnutí žalovaného.

Žaloba byla doplněna právním zástupcem, který mu byl ustanoven následovně. Rozhodnutí žalovaného má žalobce za nepřezkoumatelné, a to z následujících důvodů:

Z rozhodnutí žalovaného, ostatně ani z předcházejících rozhodnutí nevyplývá, zda správní orgán považoval žalobce za osobu v hmotné nouzi či nikoliv. Přitom tato otázka má pro další rozhodování o případném přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci zásadní význam. Paradoxně absenci tohoto posouzení vytýkal žalovaný prvostupňovému správnímu orgánu již v rozhodnutí č. j. MPSV-UM/10745/15/9S-JMK ze dne 10. 6. 2015.

Žalovaný dále v Rozhodnutí konstatuje, že *„Dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny na úhradu poplatků ve zdravotnictví a lékařských výkonů, obdobně dávku mimořádné okamžité pomoci nelze poskytnout na zdravotnické a chirurgické zákroky“*. Z dalšího textu rozhodnutí však nevyplývá, na základě čeho žalovaný tento závěr učinil. Z dikce zákona č. 111/2006 Sb., tento závěr neplyne. Žalovaný ostatně ani žádný odkaz na tento zákon neuvádí, ani ho nijak neodůvodňuje. Jedná se však o jediný důvod, pro který nebylo žalobcovu odvolání vyhověno. Rozhodnutí MPSV je v této části též nepřezkoumatelné, když z odůvodnění nevyplývá, jakými úvahami byl správní orgán při svém rozhodování veden.

Pokud jde o mimořádnou okamžitou pomoc zákon č. 111/2006 Sb., neuvádí výčet situací, na které lze tuto dávku žádat, resp. přiznat. Ustanovení § 2 odst. 5 písm. a) citovaného zákona uvádí pouze výčet životních situací, u kterých lze osobu považovat za osobu v hmotné nouzi, nikoliv výčet situací, na které lze mimořádnou okamžitou pomoc přiznat. Je tedy zcela na správním orgánu a jeho správním uvážení, zda na konkrétní životní situaci, zde na sanaci chrupu žalobce, dávku přizná či nikoli. Tato volnost správního uvážení však klade zvýšené nároky na odůvodnění rozhodnutí, ve kterém je správní uvážení aplikováno. Rozhodnutí žalovaného by tedy mělo obsahovat podrobné odůvodnění, ze kterého by vyplynulo, jaké úvahy vedly žalovaného ke konkrétnímu rozhodnutí, jaké alternativy zvažoval, jaké důkazy poskytnuté žadatelem či získané úřední činností posuzoval, a k jakému závěru na jejich základě dospěl, a proč po zvážení všech okolností nakonec rozhodl žádost, resp. odvolání žalobce zamítnout.

Tyto informace však odůvodnění Rozhodnutí žalovaného neobsahuje, a proto soud ani nemůže správní uvážení přezkoumat a zhodnotit, zda se žalovaný pohyboval v mezích správního uvážení, či zda tyto meze překročil.

Rozhodnutí správního orgánu musí být odůvodněno natolik kvalitně, aby následný správní, resp. soudní přezkum mohl z odůvodnění dovodit, na základě jakých úvah správní orgán ke svému rozhodnutí dospěl. Pokud odůvodnění rozhodnutí takových kvalit nedosahuje, je nepřezkoumatelné a z důvodu nepřezkoumatelnosti též nezákonné.

Navrhoval proto, aby soud vydal rozsudek, kterým zruší rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 12. 2015 pro nepřezkoumatelnost a věc vrátí žalovanému k dalšímu řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně (dále jen „úřad práce“) nebyla žalobci přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, na úhradu lékařského zákroku – sanace dutiny ústní podle ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů s odůvodněním, že žalobce nelze pro účely dávky považovat za osobu v hmotné nouzi, jak namítá právní zástupce žalobce v doplnění žaloby.

Předmětem úpravy zákona o pomoci v hmotné nouzi je poskytování pomoci prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek

fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, základní lékařská péče, tedy i stomatologická, je poskytována bezplatně, sanací chrupu se obecně rozumí ošetření kazivých zubů výplněmi, popř. korunkami, odstraňování zubního kamene a léčba zánětu dásní, jedná se tedy o standardní stomatologické výkony a ceníky stomatologů nabízejí také bezplatnou variantu ošetření, poskytování zdravotní péče dále upravuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdravý lidu, ve znění pozdějších předpisů, dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny k úhradě poplatků ve zdravotnictví, ani k úhradě jakékoliv lékařské péče. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, odvolání bylo podáno včas a je přípustné. V odvolání odvolatel uvádí – „*omlouvám se za stručnost tohoto podání, způsobené mým zdravotním stavem. Lékařské potvrzení dokládám v příloze. V případě jakékoliv nejasnosti mne, prosím, kontaktujte. Rád vše objasním či doplním*“. K odvolání, které bylo správnímu orgánu doručeno, nebylo doloženo žádné lékařské potvrzení.

Vzhledem k tomu, že odvolání neobsahovalo všechny údaje uvedené v ust. § 82 správní řád, žalovaný výzvou ze dne 26. 10. 2015 vyzval odvolatele k doplnění odvolání o tyto náležitosti – v jakém rozsahu rozhodnutí napadá, v čem spatřuje rozpor s právními předpisy a dále, v čem spatřuje nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo. K doplnění odvolání byla odvolateli stanovena lhůta 8 dnů od doručení výzvy. Součástí výzvy bylo poučení, že pokud odvolatel odvolání ve stanovené lhůtě nedoplní, bude jeho odvolání projednáno v souladu s ust. § 82 odst. 2 správního řádu ve smyslu ust. § 89 odst. 2 správního řádu s tím, že žalovaný bude mít za to, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Odvolatel výzvu osobně převzal dne 9. 11. 2015, odvolání o požadované náležitosti ve stanovené lhůtě nedoplnil.

Žalovaný se rozhodl předmětným odvoláním zabývat, přestože sice neobsahovalo všechny náležitosti, nejednalo se však o podstatné vady, které by bránily pokračovat v odvolacím řízení. Podle ust. § 82 odst. 2 správního řádu platí, že není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, má se za to, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí. Pokud není v odvolání uvedeno, v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo, platí podle ust. § 89 odst. 2 správního řádu, že odvolací správní orgán přezkoumává vždy soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Žalovaný přezkoumal soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy a v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

Z podnětu odvolání byla přezkoumána spisová dokumentace, ze které bylo zjištěno, že odvolatel dne 6. 5. 2013 uplatnil u úřadu práce žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. Předpokládanou výši jednorázového výdaje uvedl ve výši 10.000 Kč. K žádosti odvolatel jako přílohu doložil zdravotní záznam vystavený dne 21. 1. 2013 MUDr. J. T., zubním lékařem, a dále Poukaz na vyšetření vydaný dne 9. 4. 2013 praktickým lékařem MUDr. L. P., dle kterého je požadováno ošetření - sanace chrupu ze zdravotních důvodů - možná příčina somatomorfních poruch. V písemném vyjádření k žádosti ze dne 6. 5. 2013 odvolatel uvedl, že žádá o zaplacení ošetření ústní dutiny na požadavek odborného lékaře pro opakující se závažné stavy, které by tímto nedobрым stavem měly být zapříčiněny. Ošetření je dle potvrzení vyčísleno na 10.000 Kč.

Úřad práce rozhodnutím č. j. 4453/2015/KUR ze dne 5. 3. 2015 rozhodl dávku mimořádné okamžité pomoci nepřiznat. Odvolatel podal v zákonné lhůtě odvolání, žalovaný rozhodnutím č. j. MPSV-UM/10745/15/9S-JMK ze dne 10. 6. 2015 napadené rozhodnutí

zrušil a věc vrátil úřadu práce k novému projednání s tím, že důvody nepřiznání dávky uvedené v napadeném rozhodnutí byly nedostatečné.

Pro účely poskytování dávky mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob.

Podle ust. § 36 odst. 1 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi. Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osoby, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu. Jedná se o příkladný výčet situací a je na správní úvaze úřadu práce, zda uzná i jinou potřebu úhrady jednorázového výdaje. Dávka mimořádné okamžité pomoci je dávkou fakultativní, nenárokovou.

Úřad práce se zabýval přílohami, které odvolatel doložil k žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc. Ze zdravotního záznamu ze dne 21. 1. 2013 bylo zřejmé, že odvolatel byl v odborné péči stomatologa MUDr. J. T., odvolateli bylo poskytnuto zubní ošetření včetně popisu terapeutického plánu, jehož součástí je doporučení ošetření přístrojem Vector, OH instr. Mod. Bass, následně ošetření zubů s výpl. dostavbami a sanace kazu zubů. Odvolatel jakožto pacient byl obeznámen s finanční náročností péče dle ceníku ordinace (do 10.000 Kč). Jako další přílohu odvolatel doložil Poukaz na vyšetření vydaný dne 9. 4. 2013 praktickým lékařem MUDr. L. P., dle kterého je požadováno ošetření – sanace chrupu ze zdravotních důvodů – možná příčina somatomorfních poruch. Z výše uvedeného vyplynulo, že odvolal je v odborné stomatologické péči, a sanace chrupu je odvolateli poskytována. Sanací chrupu se obecně rozumí ošetření kazivosti zubů výplněmi, popř. korunkami, odstraňování zubního kamene a léčba zánětu dásně, jedná se tedy o standardní stomatologické výkony. V písemném vyjádření k žádosti odvolatel žádá o zaplacení ošetření ústní dutiny na požadavek odborného lékaře pro opakující se závažné stavy, které by tímto nedobrým stavem měly být zapříčiněny. Ošetření je dle potvrzení vyčísleno na 10.000 Kč.

Z výše uvedeného vyplynulo, že stomatologická péče byla odvolateli poskytnuta. Podle ust. § 15 odst. 13 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se ze zdravotního pojištění hradí stomatologické výrobky v rozsahu a za podmínek uvedených v příloze 4 tohoto zákona. V příloze 1 tohoto zákona jsou dále uvedeny zdravotní výkony ze zdravotního pojištění nehrazené nebo hrazené jen za určitých podmínek. Pokud se jedná o zdravotní výkon zásadně nehrazený ze zdravotního pojištění, může být vzhledem k závažnému zdravotnímu stavu pojištěnce (nebo jeho zvláštní zdravotní potřebě) uhrazen po předchozím povolení revizním lékařem.

Úřad práce v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že předmětem úpravy zákona o pomoci v hmotné nouzi je poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.

Základní lékařská péče, a tedy i stomatologická, je poskytována bezplatně. Jak již bylo uvedeno, sanací chrupu se obecně rozumí ošetření kazivých zubů výplněmi, popř. korunkami, odstraňování zubního kamene a léčba zánětu dásní, jedná se tedy o standardní stomatologické výkony, a ceníky stomatologů nabízejí také bezplatnou variantu ošetření. Poskytování zdravotní péče upravuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Podle čl. II. péči společnosti o zdraví lidu musí odpovídat snaha každého jednotlivce žít zdravě a vyvarovat se vlivů škodlivě působících na jeho zdraví.

Ohledně dávek mimořádné okamžité pomoci je také potřeba nejprve vyhodnotit, zda žadatelem uvedený důvod jednorázového výdaje odpovídá charakteru dávky (např. rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 17A 66/2011-30 ze dne 29. 2. 2012). Dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny na úhradu poplatků ve zdravotnictví a lékařských výkonů, obdobně dávky mimořádné okamžité pomoci nelze poskytnout na zdravotnické a chirurgické zákroky. Odvolatel měl při zhodnocení toho, zda podstoupí zubní ošetření dle doporučení MUDr. J. T. však především zvážit svou finanční a sociální situaci, popř. se měl obrátit se žádostí o povolení k uhrazení zdravotního výkonu na revizního lékaře příslušné zdravotní pojišťovny.

Žalovaný se s názorem úřadu práce, že dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu sanace dutiny ústní nelze poskytnout, ztotožnil.

Na základě výše uvedených skutečností je žalovaný přesvědčen, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu nezbytném pro soulad úkonů s požadavky uvedenými v právních předpisech, a že rozhodl v souladu se zákony a věcně správně a navrhol proto žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Na písemné vyjádření žalovaného žalobce reagoval replikou, v níž uvedl:

Žalovaný ve svém vyjádření konstatuje, že předmětem úpravy zákona o pomoci v hmotné nouzi je poskytování pomoci především dávek pomoci v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, a dovozuje, že žalobce pro účely § 2 odst. 5 písm. a) nelze považovat za osobu v hmotné nouzi.

Dle sdělení Krajské pobočky Úřadu práce v Brně, kontaktní pracoviště Brno-venkov, je žalobce považován za osobu v hmotné nouzi, přičemž pobírá dávku pomoci v hmotné nouzi ve formě příspěvku na živobytí.

S argumentací žalovaného, a sice že dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny k úhradě poplatků ve zdravotnictví a k úhradě jakékoliv lékařské péče, nesouhlasí. V první řadě žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na již neúčinný zákon č. 20/1966 Sb., o zdraví lidu, který je od května 2012 nahrazen zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. V tomto zákoně není zmínka o tom, že by předmětem dávek pomoci v hmotné nouzi nemohla být lékařská péče.

Žalobce pak citoval z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2013, č. j. 3Ads 84/2012-48, ohledně § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi: „*Zákon přitom žádná další kritéria pro stanovení konkrétní výše této formy mimořádné okamžité pomoci nestanoví, což odpovídá obecnému charakteru tohoto ustanovení, které má zahrnout širokou škálu různých sociálních situací, které jsou naznačeny*

uvedením jednorázového výdaje na zakoupení zdravotní pomůcky – dioptrické brýle, je třeba souhlasit s krajským soudem v tom, že primárním účelem poskytování mimořádné okamžité pomoci je v souladu s funkcí této pomůcky zdravotní hledisko. V kombinaci s pojmovým znakem „nezbytnosti“ jednorázového výdaje pak vede výklad e ratione legis citovaných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi k závěru, že je třeba žadateli na základě správní úvahy přiznat takovou částku, která bude zohledňovat jeho celkové sociální a majetkové poměry a zároveň nebude převyšovat prokázanou výši jednorázového nezbytného výdaje“.

Zcela jistě je na správním uvážení daného orgánu, zda bude aplikovat toto ustanovení na tento případ, nesmí však docházet k libovůli a narušení právní jistoty, ale je třeba mít na paměti, že: *„mimořádná okamžitá pomoc, jak plyne ze samotného jazykového výkladu tohoto pojmu, je dávkou jednorázovou pro osoby ocitající se v takové mimořádné situaci, která vyžaduje okamžitou pomoc, ať už peněžitou či věcnou. Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci tak může být poskytnuta pomoc v situaci nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy není osoba v hmotné nouzi, ale je jí vhodné bezprostředně poskytnout pomoc, což však nevylučuje, aby tato pomoc byla poskytnuta též osobě pobírající příspěvek na živobytí a v hmotné nouzi se již nacházející. Mimořádná okamžitá pomoc může být jak fakultativní dávkou, tak i dávkou nárokovou (jako je tomu právě v případě osoby, již hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmů (rozsudek NSS sp. zn. 3Ads 113/2011-46 ze dne 23. 11. 2011).*

Jednání u Úřadu práce ČR a žalovaného je přepjatě formalistické, a proto nezákonné, když z demonstrativního výčtu situací, kdy je možné poskytnout dávku mimořádné okamžité pomoci, vyvodili výčet taxativní.

K možnosti bezplatné varianty ošetření pak v replice žalobce uvedl:

S názorem žalovaného žalobce zásadně nesouhlasí. Je zřejmé, že běžné ošetření zubního kamene stomatologem je kryto ze zdravotního pojištění. Zákrok, který měl žalobce podstoupit, však běžný nebyl. Problémy se zuby mu působily velké bolesti, dle jeho lékaře byly také pravděpodobným zdrojem somatomorfních poruch. Po dlouhé konzultaci se svým ošetřujícím stomatologem došli k závěru, že bezplatná varianta potřebného ošetření neexistuje a dokonce, že žalobci navržená varianta je nejlepším řešením daných problémů. K tomu také doložil zprávu MUDr. J. T., toto potvrzující. Kdyby bezplatná varianta ošetření existovala, jistě by ji využil.

K existenci hmotné nouze dle § 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi žalobce uvedl, že nárok na mimořádnou okamžitou pomoc mají dle § 36 zákona o pomoci v hmotné nouzi i osoby uvedené v § 2 odst. 3, tedy osoby, kterým, s přihlédnutím k jejich příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům, hrozí vážná újma na zdraví. K této věci citoval z rozsudku NSS ze dne 24. 4. 2013, sp. zn. 6Ads 123/2012-76: *„Mimořádná okamžitá pomoc může být jak fakultativní dávkou, tak dávkou nárokovou (jako je tomu právě v případě osoby, již hrozí vážná újma na zdraví), u které není stanovena pevná hranice příjmů; záleží tedy na správní úvaze orgánu pomoci v hmotné nouzi, zda a v jaké výši tuto dávku poskytne, přičemž tento postup může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s.r.s.), resp. z hlediska přípustné libovůle ze strany správního orgánu... Nejvyšší správní soud též pro úplnost podotýká, že [...] požadovaná dávka mimořádné okamžité pomoci z důvodu hrozby vážné újmy na zdraví je dávkou obligatorní“.*

Jak je uvedeno výše a i ve zprávách ošetřujícího stomatologa, dané problémy žalobci způsobovaly takové závažné obtíže a po tak dlouhou dobu, že zde existovalo riziko mimořádné újmy na zdraví a tento zákrok, vzhledem k výše uvedenému i jako nejlevnější varianta, byl zcela nezbytný.

Žalobce shrnul, že problémy se svými zuby řešil několik let. Dlouhou dobu mu působily vážné problémy, než vyhledal odbornou lékařskou péči. Ošetřujícím stomatologem mu bylo sděleno, jak potvrdil na přiložené zprávě, že levnější nebo dokonce bezplatná varianta jeho ošetření neexistuje. Proto byl nucen vzhledem ke své tíživé životní situaci požádat o dávku mimořádné okamžité pomoci, která by žalobci pomohla zlepšení jeho stavu financovat.

Má za to, že správní orgány nesprávně, formalisticky vykládaly zákon o pomoci v hmotné nouzi v neprospěch žalobce, kdy se dopustily nesprávného zhodnocení ohledně samotné existence hmotné nouze jeho osoby, i možnosti aplikace této mimořádné pomoci na jeho situaci. Z výše uvedené judikatury je zřejmé, že dávky mimořádné okamžité pomoci byly v minulosti poskytnuty kupříkladu na dioptrické brýle, které jsou taktéž považovány za zdravotnickou pomůcku (viz rozsudek NSS č. j. 3Ads 113/2011-46).

Je s podivem, jak správní orgány snaživě argumentují již téměř čtyři roky neúčinným zákonem, na jehož znění vystavěly důvody pro nepřiznání výše uvedené dávky. Žalobce má za to, že správní orgány postupovaly v rozporu se základními zásadami jejich činnosti, zejména se neřídily tím, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly. Taktéž se neřídily zásadou, že veřejná správa je službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstříc. Znovu poukázal na skutečnost, že pokud je na správním orgánu, zda čistě v rámci správního uvážení dovodí nárok na přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci, přičemž má k dispozici pouze demonstrativní výčet situací uvedených v zákoně o pomoci v hmotné nouzi, klade to zvýšené požadavky na odůvodnění jeho rozhodnutí. Oba správní orgány se však omezily pouze na konstatování neexistence hmotné nouze ve smyslu ust. § 2 odst. 5 písm. a), a to na pouhé konstatování, že dávka okamžité mimořádné pomoci není určena k úhradě lékařských pomůcek či ošetření. Pokud odůvodnění takto rozsáhlého správního uvážení v obou rozhodnutích chybí, má za to, že jej soud ani nemůže přezkoumat a zhodnotit, zvláště zda žalovaný v mezích správního uvážení chyboval nebo tyto meze překročil.

Krajský soud v Brně ve věci nařídil pak jednání na den 17. 5. 2017. U tohoto soudního jednání zástupce žalobce uvedl, že od 1. 1. 2010 až dosud je žalobce příjemcem dávek pomoci v hmotné nouzi. Pokud jde o jednorázový příspěvek ve výši 10.000 Kč na sanaci chrupu, k věci uvedl toto:

Sdělil, že řadu let měl vážnější zdravotní problémy, a to zejména se žaludkem. Praktický lékař ho posílal na řadu odborných vyšetření, a nakonec dospěl k závěru, že zdravotní problémy by mohly způsobovat problémy s chrupem, resp. problémy v dutině ústní. Byla mu proto dělána řada vyšetření, kdy byly prováděny stěry v dutině ústní a nakonec praktický lékař dospěl k závěru, že je nutno provést ošetření chrupu. Proto navštívil zubního lékaře, který rozhodl, jaký zákrok v dutině ústní musí být proveden. Nejednalo se však o bezplatný zákrok a zubní lékař žalobci sdělil, že zákroky, které bude muset provádět, budou stát okolo 10.000 Kč. Žalobce se snažil sám nakontaktovat na revizního lékaře zdravotní pojišťovny, zda by tento zákrok zdravotní pojišťovna neuhradila, a revizní lékař mu sdělil

poté, kdy mu popsal svou situaci, i to, že je veden jako příjemce dávek pomoci v hmotné nouzi, že v takovém případě se má obrátit na příslušný sociální odbor. Sdělil mu také, že pokud by věc měl posuzovat on, že by to trvalo poměrně dlouhou dobu, neboť má k vyřízení hodně případů. Žalobce dále sdělil, že se obracel i na ministerstvo zdravotnictví, aby zjistil, zda není v případě tohoto zubního ošetření nějaká alternativa, která by byla bezplatná. Bylo mu řečeno, že dnes už to není tak, že by v každé situaci, kdy je zdravotní úkon hrazen pacientem, existovala vždy nějaká bezplatná alternativa. Proto žalobci i zubní lékař, kterého navštěvoval, napsal a potvrdil, že jím navržená varianta není hrazena ze zdravotního pojištění, a že finanční částka za vykonané zákroky bude činit asi 10.000 Kč. V případě žalobce bylo nutno zákrok v dutině ústní provést urychleně, přičemž se nejednalo o zákrok jednorázový, ale šlo o několik sezení u zubního lékaře vzhledem k náročnosti zákroku. Žalobce nemohl tedy dlouho čekat, neboť neprovedení stomatologického zákroku by bezprostředně ohrožovalo jeho zdraví. Navíc byl jeho stav značně bolestivý. Dále sdělil, že navržená sanace chrupu byla již provedena, úkon stál asi 10.500 Kč a na zaplacení finanční částky žalobci zapůjčil jeho kamarád. Tento zákrok skutečně nehradila zdravotní pojišťovna. Dále pak uvedl, že na úřadě práce bylo žalobci řečeno, že na lékařské ošetření a léky úřad práce finanční prostředky nedává. První ošetření chrupu u zubního lékaře bylo počátkem roku 2013, další úkony pak byly prováděny v následujících třech až čtyřech měsících.

Ze správních spisů bylo zjištěno, že 6. 5. 2013 si žalobce u příslušného úřadu práce podal žádost o mimořádnou okamžitou pomoc, pokud jde o typ mimořádné okamžité pomoci, uvedl, že mu hrozí újma na zdraví a jedná se o nezbytný jednorázový výdaj, předpokládaná výše tohoto jednorázového výdaje je 10.000 Kč. V příloženém Vyjádření žalobce z téhož data je uvedeno, že žádá o zaplacení ošetření ústní dutiny na základě požadavku lékaře pro opakující se závažné stavy, které by se tímto vyřešily, přičemž požadovaná částka je 10.000 Kč. Předložil Poukaz na ošetření pro žalobce, a to ošetření – sanace chrupu, tento poukaz byl vystavený praktickým lékařem žalobce MUDr. L. P dne 9. 4. 2013.

6. 5. 2013 pak žalobce předložil i Zdravotní záznam od zubního lékaře MUDr. J. T. vystavený dne 21. 1. 2013, v němž popisuje zubní problémy žalobce, doporučuje ošetření přístrojem Vector, OH instr.mode.Bass, následné endo oš. – 68 s výpl. dostavbami, sanace kazu i.d. 76++67. Dále v tomto zdravotním záznamu uvedeno, že pacient byl obeznámen s finanční náročností péče dle ceníku ordinace (do 10.000 Kč), po vykonání zákroku doloženo dokladem.

6. 5. 2013 pak žalobce podepsal na úřadu práce Prohlášení k žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci § 2 odst. 5 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, že je si vědom povinnosti doložit způsob a účel využití přiznané jednorázové dávky pomoci v hmotné nouzi, a to do jednoho měsíce od přiznání dávky.

Žalobce pak byl ze strany úřadu práce několikrát vyzván k doplnění a doložení údajů v žádosti o dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, přičemž např. ve výzvě z 20. 5. 2014 uvedl, že vzhledem k tomu, že byl vyřešen požadavek žalobce týkající se úhrady lékařské dokumentace (MUDr. J. T. předmětné dokumenty vystaví bezplatně) žádá úřad práce, aby uplatnil žádost o zproštění od poplatku za provedený lékařský úkon (sanace dutiny ústní) u revizního lékaře své zdravotní pojišťovny. Dále sděleno, nechť rozhodnutí revizního lékaře následně doloží Úřadu práce ČR, aby tento mohl v řízení pokračovat.

Dne 5. 3. 2015 pak vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně Rozhodnutí pod č. j. 4453/2015/KUR, kdy rozhodl nepřiznat žalobci dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, když rozhodoval, jak uvedl, v souladu s § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb.

V odůvodnění pak mimo jiné uvedeno, že žalobce požádal o přiznání uvedené dávky na úhradu lékařského zákroku – sanace dutiny ústní ve výši 10.000 Kč. K žádosti doložil dokumenty „Poukaz na vyšetření klienta“ a „Zdravotní záznam“. Žádost doplnil o písemné vyjádření, v němž poukazuje na svůj špatný zdravotní stav a možnost progresu onemocnění v případě neprovedení předmětného lékařského zákroku.

Úřad práce pak uvedl v rozhodnutí, že v souladu se zněním zákona o pomoci v hmotné nouzi byly posouzeny příjmy a celkové sociální majetkové poměry žadatele za předchozí kalendářní měsíc, tj. duben 2013, z nichž vyplývá, že žadatel je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání již bez nároku na podporu v nezaměstnanosti, jiné příjmy nedeklaruje. Dle prohlášení o sociálních a majetkových poměrech nevlastní žádný majetek a zároveň nemá možnost zvýšit si vlastní příjem uplatněním jiných nároků či pohledávky dle § 13 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jelikož nepředložil veškeré podklady, na základě nichž by správní orgán mohl učinit rozhodnutí, byl dne 24. 5. 2013 vyzván k předložení chybějících dokumentů, zejména pak k předložení zprávy ošetřujícího lékaře o nezbytnosti provedení úkonů vzhledem k žadatelovu zdravotnímu stavu a podání žádosti k reviznímu lékaři příslušné zdravotní pojišťovny s možností proplacení úkonu nehrazeného ze všeobecného zdravotního pojištění. Na písemnou výzvu se žadatel dostavil osobně dne 13. 6. 2013 a požádal o sepsání jeho vyjádření do protokolu, v němž žalobce spatřuje problém v obstarání si požadovaných dokumentů s ohledem na jejich financování a zároveň žádá o prodloužení lhůty k předložení písemného vyjádření lékaře. Téhož dne pak žalobce podává novou žádost o mimořádnou okamžitou pomoc za účelem úhrady lékařského potvrzení ve výši 2.000 Kč.

Na žádost klienta je řízení ve věci přiznání dávky usnesením ze dne 24. 6. 2013 přerušeno, a to s přihlédnutím k probíhajícímu řízení ve věci přiznání žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu lékařského potvrzení ve výši 2.000 Kč. Dne 10. 3. 2014 obdržel správní orgán zprávu ošetřujícího zubního lékaře MUDr. J. T., v němž se tento zavazuje k bezplatnému vystavení požadovaného lékařského potvrzení. Na základě zprávy MUDr. T. je žalobce vyzván k uplatnění žádosti o proplacení lékařského úkonu – sanace dutiny ústní z fondu veřejného zdravotního pojištění, přičemž je žadateli poskytnuta lhůta do 1. 8. 2014.

Dne 4. 8. 2014 žalobce žádá s ohledem na svůj zdravotní stav o prodloužení lhůty, které je správním orgánem usnesením ze dne 3. 9. 2014 vyhověno. Žadateli je poskytnuta lhůta do 10 pracovních dnů od převzetí usnesení. Dne 22. 9. 2014 uplatnil žadatel novou žádost o prodloužení lhůty, které nebylo usnesením ze dne 13. 10. 2014 vyhověno. Proti usnesení se žalobce dne 11. 11. odvolal, jeho odvolání nebylo rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 13. 1. 2015 vyhověno a odvolání bylo zamítnuto.

Dále uvedeno, že žadatel si během řízení o dávce opakovaně žádá o prodloužení lhůt, ať k doložení požadovaných dokumentů nebo seznámení se s podklady rozhodnutí, přičemž poukazuje na možnost progresu svého onemocnění na pracovišti příslušného úřadu práce, kam se však pravidelně osobně dostavuje a měl tak možnost požadované úkony učinit. Proto rozhodl správní orgán jeho žádosti nevyhovět, a to s přihlédnutím ke skutečnosti, že dávky mimořádné okamžité pomoci dle § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi mají primárně sloužit k výše uvedeným účelům, ale zejména pak k okamžité rehabilitaci

klienta s ohledem na její okamžitou nezbytnost, která v tomto případě nebyla zjevně prokázána. Žadateli byla nabídnuta varianta řešení situace, a to formou bezplatného zajištění podkladů pro uplatnění žádosti u revizního lékaře zdravotní pojišťovny, které žadatel ani v dlouhodobém časovém horizontu nevyužil.

Proti tomuto rozhodnutí správního orgánu žalobce podal blanketní odvolání.

Žalovaný pak rozhodnutím ze dne 10. 6. 2015, č. j. MPSV-UM/10745/15/9S-JMK rozhodnutí správního orgánu I. stupně (úřad práce) zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k novému projednání.

Žalovaný pak v odůvodnění tohoto zrušovacího rozhodnutí mimo jiné uvedl, že je toho názoru, že úřad práce měl k dispozici dostatečné podklady, aby o mimořádné okamžité pomoci podle ust. § 71 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů bez zbytečného odkladu rozhodl, neboť dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny k úhradě poplatků ve zdravotnictví ani k úhradě jakékoliv lékařské péče, proto nelze výdaje na ošetření zubů pro nárok na dávku zohlednit.

Dále pak uvedl, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela chybí argument přesvědčující o správnosti postupu úřadu práce ve vztahu ke konkrétnímu požadavku uvedenému v příloze k žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc. Napadené rozhodnutí se tedy vzhledem k nedostatečnému odůvodnění jeví jako nepřezkoumatelné, a tudíž nezákonné. K této nezákonnosti je odvolací orgán povinen přihlížet z úřední povinnosti. V rozhodnutí nejsou dostatečně uvedeny důvody výroku, podklady pro jeho vydání, ani úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. MPSV v tomto konkrétním případě konstatuje, že předmětem úpravy zákona o pomoci v hmotné nouzi je poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi. Základní lékařská péče, a tedy i stomatologická, je poskytována bezplatně. Dle žalovaného, pokud se jedná o sanaci chrupu, jedná se o standardní stomatologické výkony, a ceníky stomatologů nabízejí také bezplatnou variantu ošetření. Poskytování zdravotní péče upravuje zákon č. 20/1966 Sb., o péči a zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Podle čl. II. péče společnosti o zdraví lidu musí odpovídat snaha každého jednotlivce žít zdravě a vyvarovat se vlivů škodlivě působících na jeho zdraví.

Vzhledem k výše uvedenému úřad práce znovu a bezodkladně rozhodne o mimořádné okamžité pomoci, uvede důvody výroku, proč nebylo vyhověno žádosti odvolatele o dávku pomoci v hmotné nouzi. Vydané rozhodnutí musí splňovat všechny náležitosti uvedené v ust. § 68 správní řád, tedy právní ustanovení, podle něž bylo rozhodováno, důvody výroku, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se případně vypořádal s návrhy a námitkami odvolatele.

Dne 7. 9. 2015 pod č. j. 141/2015/KUR vydal Úřad práce ČR – krajská pobočka v Brně nové rozhodnutí, kdy rozhodl opětovně o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje žalobci.

V odůvodnění pak mimo jiné uvedeno, že správní orgán znovu přezkoumal podklady k žádosti a rozhodl výše uvedenou dávku nepřiznat, neboť žalobce jako žadatele o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje nelze považovat za osobu v hmotné nouzi v souladu s ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci

v hmotné nouzi. Předmětem úpravy uvedeného zákona je poskytování pomoci prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Základní lékařská péče, a tedy i stomatologická, je poskytována bezplatně. Jak již bylo uvedeno, sanací chrupu se obecně rozumí ošetření kazivých zubů výplněmi, popř. korunkami, odstraňování zubního kamene a léčba zánětu dásní, jedná se tedy o standardní stomatologické výkony a ceníky. Stomatologové nabízejí také bezplatnou variantu ošetření. Poskytování zdravotní péče dále upravuje zákon č. 20/1996 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Dávky pomoci v hmotné nouzi tak nejsou určeny k úhradě poplatků ve zdravotnictví, ani k úhradě jakékoliv lékařské péče, proto nelze výdaje na ošetření zubů pro nárok na dávku zohlednit.

Proti tomuto rozhodnutí opětovně žalobce podal odvolání, opět se jednalo o blanketní odvolání.

Žalovaný pak rozhodnutím dne 3. 12. 2015 věc posoudil a rozhodl tak, že odvolání žalobce zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný mimo jiné uvedl, že pro účely poskytování dávek mimořádné okamžité pomoci osoby uvedené v ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi se tato osoba posuzuje bez společně posuzovaných osob. Dávka mimořádné okamžité pomoci je dávkou fakultativní, nenárokovou. Úřad práce se zabýval přílohami, které odvolatel doložil k žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc. Ze zdravotního záznamu ze dne 21. 1. 2013 bylo zřejmé, že odvolatel byl v odborné péči stomatologa MUDr. J. T., bylo mu poskytnuto zubní ošetření včetně popisu terapeutického plánu, jehož součástí je doporučení ošetření přístrojem Veckor, OH insr. Mode. Bakss, následně ošetření zubů s výpl. dostavkami a sanace kazů zubů. Odvolatel jakožto pacient byl obeznámen s finanční náročností péče dle ceníku ordinace (do 10.000 Kč). Jako další přílohu doložil Poukaz na vyšetření vydaný dne 9.4.2013 praktickým lékařem MUDr. L. P., dle kterého je požadováno ošetření – sanace chrupu ze zdravotních důvodů – možná příčina somatomorfních poruch. Z výše uvedeného vyplynulo, že odvolatel je v odborné stomatologické péči a sanace chrupu je odvolateli poskytována. Dále citováno, co znamená slovní spojení sanace chrupu a dále, že ošetření je dle potvrzení vyčísleno na 10.000 Kč. V odůvodnění pak uvedeno, že z výše uvedeného vyplynulo, že stomatologická péče byla odvolateli poskytnuta. Podle ust. § 15 odst. 13 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, se ze zdravotního pojištění hradí stomatologické výrobky v rozsahu a za podmínek uvedených v příloze 4 tohoto zákona. V příloze 1 tohoto zákona jsou dále uvedeny zdravotní výkony ze zdravotního pojištění nehrazené nebo hrazené jen za určitých podmínek. Pokud se jedná o zdravotní výkon zásadně nehrazený ze zdravotního pojištění, může být vzhledem k vážnému zdravotnímu stavu pojištěnce (nebo jeho zvláštní zdravotní potřebě) uhrazen po předchozím povolení revizním lékařem.

Úřad práce v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že předmětem úpravy zákona o pomoci v hmotné nouzi je poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.

Základní lékařská péče, a tedy i stomatologická, je poskytována bezplatně. Jak již bylo uvedeno, u sanace chrupu, jedná se o standardní stomatologické výkony a ceníky stomatologů nabízejí také bezplatnou variantu ošetření. Poskytování zdravotní péče upravuje

zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů. Podle čl. II péči společnosti o zdraví lidu musí odpovídat snaha každého jednotlivce žít zdravě a vyvarovat se vlivů škodlivě působících na jeho zdraví.

Ohledně dávek mimořádné okamžité pomoci je také potřeba nejprve vyhodnotit, zda žadatelem uvedený důvod jednorázového výdaje odpovídá charakteru dávky (např. rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 17A 66/2011-30 ze dne 29. 2. 2012). Dávky pomoci v hmotné nouzi nejsou určeny na úhradu poplatků ve zdravotnictví a lékařských výkonů, obdobně dávku mimořádné okamžité pomoci nelze poskytnout na zdravotnické a chirurgické zákroky. Odvolatel měl při zhodnocení toho, zda podstoupí zubní ošetření dle doporučení MUDr. J. T., však především zvážit svou finanční a sociální situaci, popřípadě se měl obrátit se žádostí o povolení k uhrazení zdravotního výkonu na revizního lékaře příslušné zdravotní pojišťovny.

Žalovaný se s názorem Úřadu práce, že dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu sanace dutiny ústní nelze poskytnout, ztotožnil.

Posouzení věci krajským soudem.

Žaloba je důvodná.

Jak vyplývá z rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Brně i rozhodnutí žalovaného, bylo v daném případě rozhodováno dle § 2 odst. 5 písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

Kdo je osobou v hmotné nouzi upravuje § 2 uvedeného zákona.

Podle tohoto zákonného ustanovení, odst. 5 za osobou v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázání ztráty osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu.

Ust. § 2 odst. 5 zákona o hmotné nouzi stanoví demonstrativně, nikoliv tedy taxativně, v jakých případech může být mimořádný jednorázový výdaj osobě, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým a sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky na jejich úhradu.

Neznamená to tedy, že uvedený jednorázový mimořádný nezbytný výdaj nemůže být osobě, která nemá dostatečné finanční prostředky uhrazen, i když se jedná o jiný výdaj, než je uveden v § 2 odst. 5 písm. a) shora citovaného zákona o hmotné nouzi.

V případě žalobce tento požadoval úhradu mimořádného jednorázového výdaje částku 10.000 Kč, která byla potřeba na zaplacení sanace chrupu, neboť takto byla vyčíslena jeho zubním lékařem MUDr. J. T. a toto ošetření chrupu – sanace chrupu byla doporučena obvodním praktickým lékařem žalobce MUDr. L. P.

Z odůvodnění rozhodnutí jak Úřadu práce tak žalovaného vyplynulo, že pokud jde o žalobce, oba tyto správní orgány ho pokládají za osob v hmotné nouzi a z podkladů, které jsou ve správním spise založeny, vyplývá, že již od roku 2010 žalobce pobírá příspěvek na živobytí.

Oba správní orgány žádost žalobce o úhradu mimořádného nezbytného jednorázového výdaje na sanaci chrupu zamítly s odůvodněním, že se jedná v případě žalobce o poskytnutí lékařské péče – stomatologické, která je poskytována bezplatně, v případě, že by nebyla nabízena žalobci bezplatná varianta ošetření, měl se zejména obrátit na revizního lékaře své zdravotní pojišťovny, aby případ posoudil, tedy dle obou správních orgánů se jedná o mimořádný nezbytný jednorázový výdaj, který nemůže být poskytován na základě zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.

S tímto názorem však soud nesouhlasí a uvádí, že jak již sdělil shora, ust. § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi uvádí pouze demonstrativní výčet situací, kdy může být dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje poskytnuta.

V tomto směru soud odkazuje stejně jako žalobce mimo jiné na rozsudek NSS č. j. 3 Ads 84/2012, z něhož vyplývá, že dávka mimořádné okamžité pomoci by mohla být poskytnuta i na zdravotní pomůcku (v tomto případě dioptrické brýle) a krajský soud má za to, že ze zákona č. 111/2006 Sb., nevyplývá, že by tomu bylo jinak i v případě lékařského, v tomto případě stomatologického úkonu.

Soud zastává tedy stanovisko opačné od Úřadu práce i žalovaného, že dávka mimořádné okamžité pomoci by nemohla být podle zákona o pomoci v hmotné nouzi poskytnuta na stomatologický úkon – sanaci chrupu.

§ 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád upravuje náležitosti správního rozhodnutí.

Podle odst. 3 § 68 v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

V daném případě, pokud jde o odůvodnění rozhodnutí žalovaného, však soud má za to, že náležitosti ust. § 68 odst. 3 správního řádu naplněny nebyly.

Soud tedy znovu uvádí, že nesouhlasí se stanoviskem Úřadu práce i žalovaného, že by na zdravotnický úkon nemohla být poskytnuta dávka mimořádné okamžité pomoci dle zákona č. 111/2006 Sb.

Žalovaný v daném případě vydá nové rozhodnutí, kdy opětovně posoudí sociální a majetkovou situaci žalobce a znovu rozhodne, zda požadovanou dávku na sanaci chrupu žalobci přizná až do výše jednorázového výdaje, či v nižší výši anebo nikoliv, přičemž bude postupovat v tomto případě dle § 37 odst. 1 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Toto zákonné ustanovení uvádí, že výše mimořádné okamžité pomoci osobě uvedené v § 2 odst. 5 písm. a) se stanoví až do výše jednorázového výdaje.

Soud tak dále cituje ještě z rozsudku z č. j. 3 Ads 84/2012, rozsudku NSS, z něhož vyplývá, „že v této formulaci je zároveň upraveno i správní uvážení, které v tomto případě náleží orgánům pomoci v hmotné nouzi nejen co do splnění podmínek vzniku nároku na dávku, ale i co výše této dávky. Zákon přitom žádná další kritéria pro stanovení konkrétní výše této formy mimořádné okamžité pomoci nestanoví, což odpovídá obecnému charakteru tohoto ustanovení, která má zahrnout širokou škálu různých sociálních situací, které jsou naznačeny uvedeným demonstrativním výčtem. Pokud by stěžovatel požadoval přiznání dávky za účelem úhrady jednorázového výdaje na zakoupení zdravotnické pomůcky – dioptrických brýlí, je třeba souhlasit s krajským soudem v tom, že primárním účelem poskytnutí mimořádné okamžité pomoci je v souladu s funkcí této pomůcky zdravotní hledisko. V kombinaci s pojmovým znakem „nezbytností“ jednorázového výdaje pak vede výklad e ratione legis citovaných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi k závěru, že je třeba žadateli na základě správní úvahy přiznat takovou částku, která bude zohledňovat jeho celkové sociální a majetkové poměry a zároveň nebude převyšovat prokázanou výši jednorázového nezbytného výdaje.“

Krajský soud v Brně uvádí, že žalovaný tedy vydá nové rozhodnutí, kdy rozhodne buďto tak, že žalobci přizná požadovanou dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného výdaje až do výše jednorázového výdaje, či tuto dávku sníží, tedy přizná ji v nižší částce, anebo opětovně rozhodne o nepřiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, přičemž ve všech situacích musí své rozhodnutí v souladu s ust. § 68 odst. 3 správního řádu náležitě a přezkoumatelným způsobem zdůvodnit, což se doposud v rozhodnutí žalovaného i rozhodnutí Úřadu práce nestalo. Z těchto důvodů je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné a v souladu s ust. § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) bylo proto zrušeno a vráceno žalovanému k dalšímu řízení, v němž žalovaný je vázán právním názorem krajského soudu vysloveným shora.

Pokud jde o náklady řízení, bylo rozhodováno v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Ve věci úspěšný žalobce náklady řízení nežádal.

V souladu s ust. § 35 odst. 8 s.ř.s. byl žalobci ustanoven zástupce – advokát k ochraně jeho práv. V takovém případě dle shora citovaného zákonného ustanovení hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování platí stát.

V daném případě odměna zástupce žalobce představuje částku za 4 a půl úkonu právní moci dle vyhl. č. 177/1996 Sb., to je jeden úkon po 1.000 Kč, celkem 4.500 Kč a 5x náhrada hotových výdajů po 300 Kč, to je 1.500 Kč, celkem se jedná o částku 6.000 Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. května 2017

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně